

PE SCURT

RĂSPUNSUL LA NEVOILE PERSOANELOR REFUGIATE ÎN MOLDOVA: ANALIZA ACTIVITĂȚII GRUPULUI DE LUCRU PE DIMENSIUNEA DE GEN ÎN ANUL 2022

INTRODUCERE

Grupul de lucru pe dimensiunea de gen (GTF) este o rețea de actori care lucrează în vederea integrării aspectelor de gen în acțiunile de răspuns la nevoile persoanelor refugiate în Republica Moldova (Moldova), care are drept scop asigurarea accesului tuturor persoanelor afectate de criza refugiaților din Ucraina la asistență umanitară de calitate și de specialitate, precum și posibilitatea de a participa în mod semnificativ la acțiuni de răspuns echitabile, eficiente și efective.

GTF operează în cadrul Forumului de Coordonare a Persoanelor Refugiate, condus de către Guvernul Republicii Moldova și UNHCR conform Modelului de coordonare pentru refugiați, care oferă cadrul general pentru coordonarea umanitară. Actorii umanitari au obligația de a promova egalitatea de gen prin intermediul acțiunilor umanitare, în conformitate cu „Declarația de politică privind egalitatea de gen” (2008) a Comitetului Permanent Interagenției (IASC), Cadru de politici și responsabilitate al IASC privind egalitatea de gen și abilitarea femeilor și fetelor în acțiunile umanitare (2017), Agenda pentru umanitate de la Summitul umanitar mondial (2016) și cu „Marea înțelegere” (the Grand Bargain), politica UNHCR privind vârsta, genul și diversitatea (2019). Actorii umanitari au, de asemenea, obligația de a susține protecția, participarea și abilitarea femeilor și fetelor prin acțiuni specifice, după cum este stipulat în agenda tematică privind femeile, pacea și securitatea, așa cum este prezentată în rezoluțiile Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite.

Scopul prezentului raport anual este de a prezenta un bilanț al rezultatelor obținute de GTF, de a descrie impactul pe care l-au avut membrii GTF, la nivel individual și colectiv, asupra acțiunilor de răspuns, precum și de a recunoaște lacunele existente și a identifica cel mai eficient mod de direcționare a eforturilor ulterioare.

OAMENII CU CARE ȘI PENTRU CARE LUCRĂM¹

PESTE **658.800** DE PERSOANE
au fugit din Ucraina în Moldova în anul 2022.

PESTE **96.000** DE PERSOANE REFUGIATE AU RĂMAS
(circa 4% din populația Moldovei)

 92% DE PERSOANE REFUGIATE
sunt femei și copii

 13% DE PERSOANE REFUGIATE
sunt cu dizabilități

 21% DE PERSOANE REFUGIATE
sunt bărbați și femei în vârstă

97%
dintre care trăiesc în case private, inclusiv în comunitățile-gazdă

3%
locuiesc în centre pentru persoane refugiate.

120.000 DE PERSOANE
din cadrul comunităților-gazdă au fost afectate.

MAJORITATEA PERSOANELOR REFUGIATE
femei care conduc singure gospodăriile.

¹ Portalul de date operaționale al UNHCR: <https://data.unhcr.org/en/dataviz/248?sv=0&geo=680>

O REȚEA DIVERSĂ

VIZIUNEA NOASTRĂ

Femeile, bărbații, fetele și băieții, în toată diversitatea lor, afectați de criza refugiaților din Ucraina în Republica Moldova, au acces echitabil la ajutor umanitar, servicii și informații și beneficiază de acestea, în mod special, grupurile cele mai marginalizate și cele expuse unui risc sporit.

MISIUNEA NOASTRĂ

Consolidarea responsabilității în ceea ce privește integrarea dimensiunii de gen în răspunsul la nevoile persoanelor refugiate prin asigurarea faptului că actorii umanitari înțeleg și răspund la nevoile, prioritățile și capacitățile diferite ale persoanelor refugiate și populațiilor din comunitățile-gazdă afectate, de toate sexele, vârstele și în toată diversitatea lor, inclusiv ale celei mai marginalizate populații și ale celor care sunt expuși unui risc sporit,² atunci când proiectează, planifică, estimează costurile, implementează, monitorizează și evaluează eforturile de răspuns la criza refugiaților. Aceasta presupune includerea punctelor forte, capacităților și cunoștințelor persoanelor refugiate și ale comunităților-gazdă, inclusiv ale femeilor și ale fetelor, precum și ale organizațiilor conduse de femei, în acțiunile de răspuns în domeniul protecției, în structurile de participare, de luare a deciziilor și de conducere, prin participare semnificativă și implicare activă.

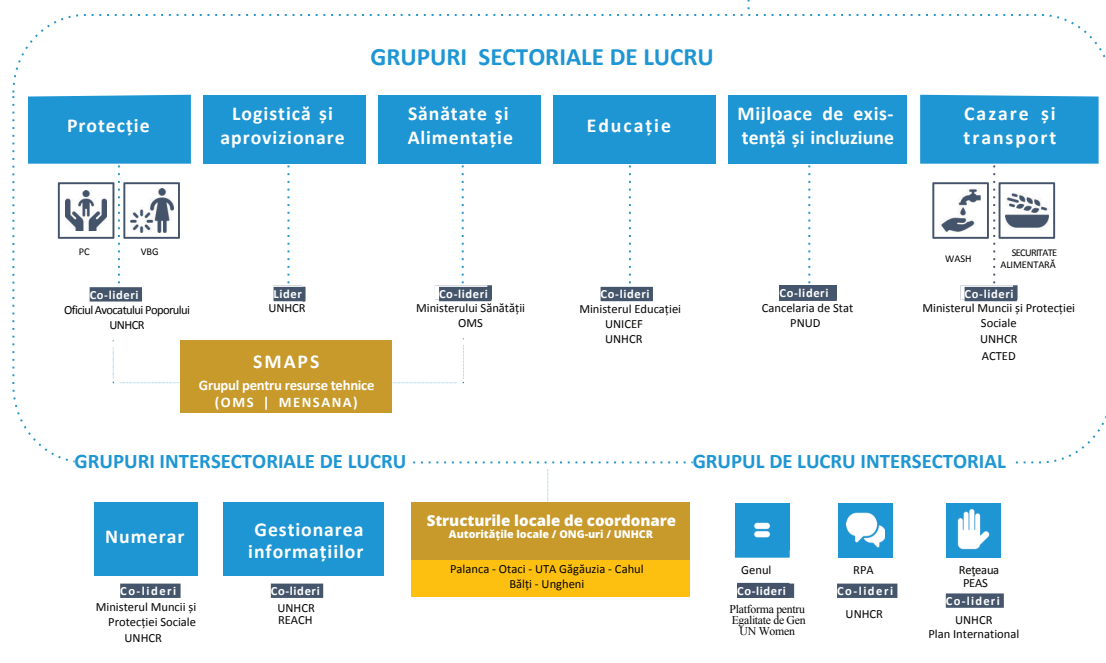
STRUCTURA NOASTRĂ

Grupul de lucru este co-prezidat de UN Women și Platforma pentru Egalitate de Gen. Conducătorii/-oarele reprezintă și promovează interesele grupului de lucru în ansamblu, și nu interesele agențiilor conducătoare. În proporție de circa 90 la sută, membrii/-ele GTF reprezintă Guvernul, agențiile ONU, organizațiile internaționale neguvernamentale (OING) și organizațiile de femei, inclusiv cele de nivel local.

ACȚIUNILE NOASTRE

În contextul răspunsului la nevoile persoanelor refugiate în Moldova, grupul de lucru pe dimensiunea de gen (GTF) oferă sprijin intersectorial și interorganizațional pentru a asigura integrarea aspectelor de gen în acțiunile de răspuns pentru persoanele refugiate, având următoarele domenii principale de interes:

- I. Coordonarea procesului de elaborare a programelor privind egalitatea de gen între sectoare și grupuri de lucru, principalele instituții de stat și organizații care oferă asistență și servicii persoanelor refugiate din Ucraina și comunităților-gazdă din Republica Moldova, inclusiv organizații și rețele locale pentru drepturile femeilor.
- II. Asistență tehnică și consolidarea capacităților pentru actorii umanitari în ceea ce privește aspectele de gen în acțiunile umanitare, inclusiv prin elaborarea instrumentelor de orientare și a indicatorilor sensibili la dimensiunea de gen, revizuirea instrumentelor specifice sectoarelor și participarea la coordonarea sectorială, prin sprijinirea analizei de gen și organizarea de instruiți și prin alte eforturi de consolidare a capacităților.
- III. Promovare, comunicare și consolidarea cunoștințelor cu privire la acțiunile umanitare sensibile la gen, inclusiv prin semnalări cu privire la aspectele de gen și sinteza problemelor, inițiative comune de promovare, schimbul de informații și documentarea lecțiilor învățate și a bunelor practici.

Co-liderii subgrupului de lucru pentru VBG: UNHCR și UNFPA

Co-liderii subgrupului de lucru pentru protecție a copiilor: UNHCR și UNICEF

Subgrupul de lucru WASH: UNICEF

Subgrupul de lucru pentru securitatea alimentară: PAM

² Inclusiv copiii neînsoțiți și separați; persoane cu afecțiuni grave de sănătate; persoane cu nevoi speciale de protecție juridică sau fizică; femei singure; gospodării conduse de femei; persoanele în vârstă; persoane cu dizabilități; și persoane de sex, orientare sexuală sau identitate de gen diverse (persoane LGBTQIA+).

PRIVIRE DE ANSAMBLU A ANULUI 2022

Grupul de lucru pe dimensiunea de gen a fost creat în luna martie 2022, în cadrul Forumului de coordonare a răspunsului la nevoile persoanelor refugiate, cu scopul de a sprijini eforturile de integrare a egalității de gen în acțiunile de răspuns. În rezultatul invaziei Rusiei în Ucraina, la 24 februarie 2022 și a strămutării ulterioare a peste 15,7 milioane de persoane, pe tot parcursul anului, în Republica Moldova au intrat peste 658.800 de persoane strămutate forțat din Ucraina. În timp ce o mare parte au trecut în tranzit spre alte țări din UE, peste 96.000 de persoane au rămas în Moldova (4% din numărul total al populației), dintre care 92% sunt femeii și copiii, iar 21% - persoane în vârstă. Guvernul Republicii Moldova și societatea civilă au răspuns cu generozitate la necesitățile persoanelor refugiate din Ucraina, iar pe tot parcursul anului 2022, agențiile ONU, ONG-urile internaționale și organizațiile locale ale societății civile (OSC-uri) au sprijinit eforturile guvernamentale de primire, acordare a asistenței vitale și acces la servicii de bază și transport sigur celor care merg mai departe.

La începutul stării de urgență, membrii/-ele GTF și-au propus să sprijine procesul de colectare a ajutoarelor umanitare de necesitate imediată și să elaboreze planuri de răspuns sensibile la dimensiunea de gen. Până în luna aprilie, membrii/-ele GTF au furnizat programe sensibile la dimensiunea de gen și, în același timp, GTF a lucrat în diferite sectoare cu OSC-urile locale de femei, pentru asigurarea consolidării cunoștințelor și capacităților în ceea ce privește implementarea acțiunilor umanitare sensibile la dimensiunea de gen, inclusiv prin sesiuni de instruire și elaborarea ghidurilor specifice contextului. Pe parcursul celui de-al doilea și al treilea trimestru din 2022, GTF a continuat să sprijine forumurile pentru schimbul de informații și facilitarea schimbului între diferiți actori implicați în acțiunile de răspuns la nevoile persoanelor refugiate. Pe parcursul ultimului trimestru al anului 2022, GTF a prezentat acțiuni care urmează să fie implementate în cadrul Planului de răspuns la nevoile persoanelor refugiate pentru anul 2023, într-un capitol separat privind genul. GTF a investit în intensificarea participării semnificative a OSC-urilor locale prin facilitarea întrunirilor consultative cu OCF/ODF cu privire la nevoile specifice de gen în funcție de sector.

REALIZĂRILE/REZULTATELE GTF PENTRU 2022

I. Coordonare	II. Sprijin tehnic și consolidarea capacităților	III. Promovare și distribuirea informației
<p>1.1. Întrunirile GTF :</p> <ul style="list-style-type: none">• 15 ședințe ale GTF s-au desfășurat pentru coordonarea implementării, analiza progresului și promovarea integrării dimensiunii de gen în acțiunile de răspuns.• 90 de membri/-e ai/ale GTF (cu prezența regulată a 20-25 de persoane), inclusiv din cadrul agențiilor ONU, structurilor guvernamentale, organizațiilor neguvernamentale internaționale și OSC-urilor locale.	<p>2.1 Contribuții la procesele de evaluare:</p> <ul style="list-style-type: none">• Chestionar pentru persoanele repatriate (OIM).• Evaluarea rapidă a necesităților privind educația (UNICEF/REACH).• Evaluarea capacităților și necesităților APL în contextul gestionării crizei refugiaților (UNDP/CALM).• Evaluarea multisectorială a necesităților Moldova, 2022 (REACH/UNICEF).• Grupul de coordonare umanitară și structurile de coordonare a răspunsului la nevoile persoanelor refugiate au incorporat elemente de integrare a dimensiunii de gen în activitatea lor (indicatori, necesități de evaluare, planuri de răspuns și raportare), totodată, au fost mai capabili/-e să analizeze și să răspundă necesităților și priorităților distincte ale femeilor, bărbaților, fetelor și băieților refugiați.	<p>3.1 Analiza de gen și sinteza problemelor: 2 sinteze, avertizări și rapoarte cu privire la genul în acțiuni umanitare (GiHA) elaborate, distribuite sau promovate în rândul actorilor umanitari din Moldova, inclusiv:</p> <ul style="list-style-type: none">• Analiza de sinteză a impactului de gen a crizei refugiaților în Moldova• Distribuția raportului privind genul în contextul crizei refugiaților, întocmit de Grupul de lucru regional pe dimensiunea de gen
<p>1.2 Consolidarea incluziunii și a participării organizațiilor conduse de femei și a organizațiilor pentru drepturile femeilor în cadrul GTF:</p> <ul style="list-style-type: none">• 22 de organizații conduse de femei au participat la GTF.• 25 de reprezentante ale OSC-urilor pentru femei au participat la consultările de planificare a PRR pentru 2023 și la pregătirea acțiunilor recomandate (organizate la 7 octombrie 2022 de GTF și FCR).	<p>2.2 Planificarea:</p> <ul style="list-style-type: none">• Indicatori sensibili la dimensiunea de gen pentru PRR 2022.• Secțiune separată privind genul în Planul intersectorial de pregătire pentru perioada de iarnă (noiembrie 2022 - martie 2023).• Secțiune separată privind genul în Planului de răspuns la nevoile persoanelor refugiate în Moldova pentru 2023.• Evaluarea sensibilă la dimensiunea de gen a Planului de răspuns la nevoile persoanelor refugiate în Moldova pentru 2023.	<p>3.2 Inițiative comune de advocacy</p> <ul style="list-style-type: none">• Acțiuni comune de advocacy pentru colectarea sistematică a DSVD în toate sectoarele.• Acțiuni comune de advocacy pentru finanțarea OSC-urilor pentru femei din Ucraina și Moldova, și asigurarea finanțării din Fondul Femeilor pentru Pace și Asistență Umanitară.

<ul style="list-style-type: none"> 8 membri/-e ai/ale GTF au participat la elaborarea secțiunii privind genul din planul interagenției de pregătire pentru perioada de iarnă. Femeile și fetele refugiate, precum și familiile acestora au beneficiat de produse alimentare și nealimentare de primă necesitate, servicii de protecție, integrare socială, mijloace de existență și oportunități economice. De asemenea, au fost informate cu privire la drepturile lor și accesul la servicii. 	<ul style="list-style-type: none"> Evaluarea sensibilă la dimensiunea de gen a Planului de răspuns la nevoile persoanelor refugiate în Moldova pentru 2023. Inițierea identificării ONG-urilor locale care oferă servicii de răspuns la nevoile persoanelor refugiate în 12 raioane ale Moldovei și în Transnistria, inclusiv OSC-urilor pentru drepturile femeilor. 	<ul style="list-style-type: none"> Promovarea împreună cu UNFPA, UN Women, UNHCR și Ministerul Muncii și Protecției Sociale în vederea prevenirii și reducerii VBG la nivel național și creșterii cererii pentru serviciile disponibile în materie de VBG.
<p>1.3. Colaborarea cu alte sectoare și mecanismele de coordonare:</p> <ul style="list-style-type: none"> Persoanele de contact pe probleme de gen din grupul de lucru pentru VBG și cel pentru incluziune și mijloace de trai au participat cu regularitate la ședințele GTF. Membrii/-ele GTF au participat sistematic în cadrul grupurilor de lucru sectoriale, subgrupurilor de lucru și grupurilor intersectoriale. 	<p>2.3 Sesiuni de instruire și informare în materie de gen:</p> <p>120 de persoane și-au consolidat cunoștințele și abilitățile privind genul în acțiunea umanitară (GiHA) în rezultatul sesiunilor de instruire, inclusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> Circa 50 de persoane au beneficiat de instruire, în ritm propriu, privind GiHA.³ 17 persoane (ONG-uri locale, OING-uri, agenții ONU și UN Women) au participat la cursul de formare cu participare fizică privind GiHA (13-15 iunie 2022). 35 de reprezentanți/-te ai/ale ministerelor și agențiilor principale implicate în acțiunile de răspuns la nevoile persoanelor refugiate în Moldova au participat la sesiunea de informare cu privire la GiHA (17 iunie 2022). 62 de lucrători/-oare din prima linie au participat la cursul de formare cu privire la dimensiunea genului în contextul acțiunilor umanitare și PEAS (25 august 2022). Membrilor/-elor subgrupului de lucru pentru VBG li sa prezentat lista de verificare a aspectelor de gen în acțiunile umanitare. Actorii implicați în acțiunile de răspuns umanitar (agenții ONU, ONG-uri, funcționari/-e guvernamentali/-e, actori din cadrul administrației locale și lucrători/-oare din prima linie) au obținut noi cunoștințe și abilități despre modul de integrare a aspectelor de gen în acțiunile de răspuns umanitar, despre prevenirea și combaterea VBG, precum și despre managementul crizei refugiaților, ca rezultat al instrumentelor, ghidurilor și cursurilor de formare. OSC-urile locale și organizațiile de femei și-au consolidat cunoștințele și abilitățile în elaborarea de programe umanitare și leadership, și au putut participa în mod semnificativ la acțiunile de răspuns umanitar. 	<p>3.3 Interacționarea cu donatorii/ partajarea oportunităților de finanțare:</p> <ul style="list-style-type: none"> 17 OSC-uri locale pentru femei⁴ au fost finanțate prin intermediul Fondului Femeilor pentru Pace și Asistență Umanitară, promovat de GTF.
	<p>2.4 Instrumente și recomandări pe dimensiunea de gen:</p> <p>Lista de verificare privind integrarea dimensiunii de gen pentru fundamentarea răspunsului la nevoile persoanelor refugiate în Moldova a fost adaptată contextului local și tradusă în limbile engleză și română.</p>	

3. Serii de instruire despre concepte, cadrul internațional și metode de lucru pentru egalitatea de gen și abilitarea femeilor. Link către principalele cursuri: [Cunosc genul 1-2-3](#) (obligatoriu pentru toate celelalte cursuri), [Cunosc genul 10: Egalitatea de gen în situații de urgență](#) și [Cursul e-learning ISAC cu privire la egalitatea de gen în acțiuni umanitare](#).

4. La Strada, Centrul de Drept al Femeilor, Motivație, Institutum Virtutes Civilis, Gender-Centru, Femei pentru Femei, ROMNI, Clubul Politic al Femeilor, Help, Consiliul Național al Tineretului, Generația NIKA, Moldova Project, CCF Moldova, Agenția pentru Cercetare și Dezvoltare, Asociația Antreprenorilor cu Dizabilități din Moldova, Făclia

PRIVIRE DE ANSAMBLU A ANULUI 2022

EXEMPLE DE PROGRAME SENSIBILE LA DIMENSIUNEA DE GEN ALE MEMBRILOR GTF

Pe parcursul anului 2022, membrii/-ele GTF au implementat programe sensibile la dimensiunea de gen pentru persoanele refugiate, care au acoperit o gamă largă de activități, probleme și sectoare.

Patru exemple de membri ai GTF și acțiunile lor de răspuns la nevoile persoanelor refugiate în 2022:

GENDER-CENTRU

- » A acordat granturi pentru 17 ONG-uri întru consolidarea instituțională a 20 de celule de criză în 34 de localități, care au deservit în total 1.700 de persoane refugiate și 100 de familii-gazdă.
- » A organizat cursuri de instruire pentru comunități-gazdă și persoane refugiate cu scopul de a le crește capacitatea de a identifica necesitățile și de a oferi sprijin umanitar sensibil la dimensiunea de gen, la care au participat în total 179 de persoane, inclusiv specialiști/-ste, prestatori/-oare de servicii, reprezentanți/-te ai/ale comunității-gazdă și persoane refugiate.
- » A creat o platformă de discuții pentru a valorifica experiența și competențele organizațiilor societății civile, organizațiilor de femei, activiștilor/-stelor și femeilor refugiate implicate în acțiuni umanitare, cu scopul de a consolida capacitatea societății civile de gestionare a crizei umanitare.
- » A creat Academia de Liderism Feminin pentru Pace (ALFP) pentru 30 de femei și fete din Moldova și Ucraina, în cadrul căreia, 10 absolvente au beneficiat de granturi mici pentru inițiative de consolidare a păcii.

INSTITUTUM VIRTUTES CIVILIS

- » A oferit sprijin financiar OSC-urilor conduse de femei din 4 regiuni și a organizat sesiuni de instruire pentru în vederea consolidării capacităților pentru 32 de reprezentante ale OSC-urilor conduse de femei, APL și voluntare pentru cooperarea la activitățile de planificare și acordare de asistență femeilor și copiilor refugiați.
- » A realizat inițiative în vederea consolidării parteneriatului dintre organizațiile societății civile (OSC-uri) și autoritățile publice locale (APL-lor) pentru a fi cele mai eficiente în contextul acțiunilor de răspuns la criza umanitară din raioanele Edineț, Cahul, Criuleni, Anenii-Noi și municipiul Bălți.
- » A creat două baze de date dezagregate pe sexe, una cu privire la persoanele refugiate cazuate și alta referitoare la OSC-urile conduse de femei, ambele baze de date acoperind 10 raioane.

LA STRADA

- » A realizat un [studiu](#) de analiză a mecanismelor de prevenire și combatere a violenței față de femei și fete în context umanitar, de asemenea, au fost analizate politicile și practicile din Republica Moldova care vizează victimele violenței în context umanitar.
- » A desfășurat o campanie amplă de conștientizare a VS și VBG și serviciile disponibile în Moldova, care a fost adresată atât persoanelor refugiate din Ucraina, cât și cetățenilor moldoveni. Campania a fost elaborată în consultare cu femeile refugiate din Ucraina.
- » A detașat o echipă mobilă și a extins capacitățile acesteia, inclusiv prin asistența psihologică acordată la centrele de cazare, precum și gestionarea unei linii de încredere pentru femei și fete, care a ajuns în general la peste 235 de femei și fete.
- » A organizat un curs de formare pentru specialiștii/-stele din prima linie în vederea fortificării capacității ONG-urilor și organizațiilor comunitare de a proteja femeile și fetele afectate de strămutarea forțată de riscul de a fi supuse VBG și VS în Moldova.
- » A acordat patru granturi mici OCS-urilor pentru desfășurarea activităților de outreach.

MOTIVAȚIE

- » A intensificat eforturile în vederea îmbunătățirii calității vieții persoanelor refugiate cu dizabilități.
- » A organizat un curs de formare pentru 41 de femei din comunitățile-gazdă și refugiate, cu și fără dizabilități, despre gestionarea corectă a emoțiilor în situații de criză și modalitatea de distingere a știrilor false în timpul provocărilor legate de securitate.
- » A oferit femeilor informații despre modalitățile de implicare în procesele de luare a deciziilor și tehnicile de comunicare eficiente cu autoritățile publice locale în vederea planificării și implementării incluzive a acțiunilor de răspuns în contextul crizei umanitare.
- » A organizat activități menite să promoveze coeziunea socială, cum ar fi evenimentul comunitar din raionul Leova, prin care au fost promovate tradițiile și cultura moldovenească, cu scopul de a ilustra modul în care tradițiile pot uni oamenii, de asemenea acțiunea de salubritate din raionul Ialoveni, care a pus accent pe potențialul persoanelor cu dizabilități și contribuția comunitară a persoanelor refugiate din Ucraina.

5 Aceste patru exemple de inițiative și acțiuni au fost susținute prin intermediul Fondului Femeilor pentru Pace și Asistență Umanitară (WPHF).

ISTORII ALE FEMEILOR ȘI FETELOR

Alfabetizarea digitală contribuie la angajarea femeilor și la prevenirea VBG

Femeile refugiate din Ucraina au participat la cursurile de formare a abilităților digitale, care au fost organizate, cu sprijinul PNUD, la centrul de reabilitare a supraviețuitoarelor violenței în bază de gen din regiunea Găgăuzia.

Evghenia, în vârstă de 41 de ani, a fugit din Odesa, Ucraina, împreună cu cei doi copii ai săi. În țara sa, femeia lucra croitoreasă și, împreună cu soțul ei, creator de modă, avea o afacere de familie pentru comercializarea articolelor vestimentare. La ora actuală, locuiește în regiunea Găgăuzia din Moldova și s-a înscris la programul de instruire digitală. Învățarea abilităților IT i-a fost de mare ajutor. „Am acumulat experiență foarte utilă pentru mine. Ne va ajuta foarte mult în dezvoltarea și promovarea afacerii”. Evghenia este hotărâtă să-și găsească un loc de muncă, deși nu știe cât timp va rămâne în Moldova.

Anastasia, în vârstă de 30 de ani, a fugit din Mikolaiv, Ucraina, împreună cu cei doi copii ai săi. Înainte de a naște al doilea copil, lucra în sectorul bancar din Ucraina. În Moldova, a urmat cursul programului de instruire digitală despre care a spus că i-a fost de mare ajutor. „Obişnuiam să lucrez în Excel și Word – îmi erau familiare. Însă [prin programul de competențe digitale] mi-am îmbunătățit abilitățile. Am învățat că aş putea lucra mult mai eficient”.

Dobândirea de noi competențe digitale nu doar că poate face femeile mai competitive la locul de muncă, dar le garantează găsirea unui loc de muncă și îmbunătățirea situației lor financiare, ceea ce le oferă mai multă independență. Iar această independență financiară le poate determina să părăsească mai ușor o situație de abuz în familie.

Pentru a citi istoriile complete, accesați <https://moldova.unwomen.org/en/stories/reportaj/2023/02/implicare-cu-grija-servicii-de-infrumusetarecombinat-cu-asistenta-psihologica-pentru-persoanele-refugiate-din-moldova>

Acțiuni de răspuns implementate cu grijă: servicii de înfrumusețare asociate cu servicii de consiliere pentru persoanele refugiate din Ucraina în Moldova

Consiliere psihologică și servicii de înfrumusețare gratuite pentru persoanele refugiate din Ucraina. Un exemplu de acțiune locală realizată de o femeie pentru femei, prin susținerea Gender-Centru și Fondul Femeilor pentru Pace și Asistență Umanitară (WPHF). Chiar din prima zi de război în Ucraina, Anastasia Bacico s-a implicat activ în acțiunile de răspuns la situația persoanelor refugiate în Hârbovăț, Anenii-Noi, un sat din centrul Moldovei. Tânăra de 28 de ani din comunitatea locală, Anastasia, a studiat pentru a deveni interpretă de limbi străine, dar interesul ei pentru angajamentul civic și ajutorul comunității au determinat-o să deschidă un salon care oferă servicii gratuite de înfrumusețare și asistență psihologică pentru femeile refugiate dar și cele din localitate. Salonul activează în cadrul

proiectului „Acțiune umanitară feministă și localizată”, care este sprijinit de Gender-Centru – o organizație parteneră a UN Women și care beneficiază de finanțare din Fondul Femeilor pentru Pace și Asistență Umanitară (WPHF).

Pe măsură ce criza a continuat, Anastasia a conștientizat că nivelul de stres în care trăiesc femeile refugiate necesită ceva mai mult decât doar asigurarea necesităților lor de bază. „Majoritatea bărbaților au rămas în țara lor, iar femeile sunt implicate într-o luptă continuă aici – trebuie să facă tot posibilul pentru a achiziționa alimente, produse de igienă, îmbrăcăminte și diferite alte servicii de care ei și copiii lor au nevoie”, a spus ea.

Anastasia a decis să acționeze și, cu ajutorul proiectului finanțat de WPHF, a oferit o încăpere unde, atât femeile refugiate, cât și localnicele, pot veni pentru a beneficia gratuit de consiliere psihologică și servicii de înfrumusețare. O tunsoare nouă sau o manichiură le ajută să se simtă mai bine și, în timpul procesului, primesc și consiliere psihoeemoțională. Mai mult decât atât, proiectul implementat de Anastasia Bacico oferă femeilor strămutate posibilitatea să se implice personal în acțiunile de răspuns la nevoile persoanelor refugiate. Activitățile au fost concepute cu implicarea unui grup local de persoane refugiate, iar mai multe femei refugiate fac voluntariat la salon.

Pentru a citi istoria completă, accesați <https://moldova.unwomen.org/en/stories/reportaj/2023/02/implicare-cu-grija-servicii-de-infrumusetarecombinat-cu-asistenta-psihologica-pentru-persoanele-refugiate-din-moldova>

Motivație pentru viață: Misiunea unei refugiate ucrainene în Moldova

Tatiana a venit în Moldova din Ucraina și a început să ajute alte persoane refugiate în colaborare cu Asociația „Motivație” din Moldova, o organizație parteneră a UN Women, susținută financiar de Fondul Femeilor pentru Pace și Asistență Umanitară (WPHF).

Chiar dacă Tatiana nu știa unde se află fiica ei și dacă soțul și fiul ei mai trăiesc, s-a oferit să ajute alte femei refugiate încă din prima zi în care a ajuns în Moldova. Femeia a contactat voluntarii de la Asociația „Motivație” din Moldova, care lucrau pe teren, pentru a ajuta persoanele refugiate, în special cele cu nevoi speciale, cu cazare, pachete alimentare, prim ajutor și consiliere psihologică. Tatiana a muncit alături de voluntarii asociației pentru soluționarea problemelor cauzate de război și pentru a ajuta mii de femei și fete ucrainene să învețe să trăiască în Moldova cu noul lor statut de „refugiată”. „Sunt o femeie simplă, care obișnuiam să muncesc și să gătesc pentru familia mea”, a spus Tatiana.

„Am început să am grijă de o femeie în etate și am continuat să fac voluntariat. Apoi, colegii mei de la Asociația „Motivație” din Moldova mi-au oferit un loc de muncă plătit și m-au învățat cum să abordez în mod corespunzător oamenii care au nevoie de ajutorul nostru”. De când a sosit în Moldova, Tatiana a lucrat cu organizații locale care găzduiesc persoane refugiate, pentru a înțelege mai bine criza și cum se

păstrează eficiența în perioade tensionate de timp care implică fluxuri mari de oameni, în mod special, persoane cu nevoi speciale pe care ea îi descrie ca fiind derutați de incertitudinea în care s-au pomenit din cauza războiului. „Personal, abia atunci când am început să câștig bani eu însămi, mi-am recăpătat încrederea și un ușor sentiment de normalitate”, a spus ea.

Alături de colegii/-ele săi/sale de la Asociația „Motivație” din Moldova, Tatiana a cutreierat toată țara cu pachete de ajutoare și vorbe bune pentru a ajuta autoritățile locale și grupurile organizațiilor societății civile să înțeleagă mai bine situația persoanelor refugiate în Moldova, în special ale celor cu nevoi speciale. Femeia spune că de când a început să lucreze, a primit mii de apeluri. „Oamenii au nevoie de ajutor, însă, de asemenea, ei au nevoie de sprijin moral”, a spus ea. „Ajutându-i pe ei, mă simt eu mai bine și sunt recunoscătoare pentru oportunitatea de a face ceva necesar și util în această perioadă foarte complicată pentru noi toți”.

Pentru a citi istoria completă, accesați <https://moldova.unwomen.org/en/stories/reportaj/2023/01/motivatia-pentru-viata>

DOMENIILE PRIORITARE ȘI VIZIUNEA PENTRU 2023

Întrucât criza refugiaților durează deja al doilea an în Moldova, Grupul de lucru va continua eforturile de integrare a dimensiunii de gen în acțiunile de răspuns intersectoriale, specificate în Planul de răspuns la nevoile persoanelor refugiate pentru anul 2023, pentru a promova integrarea aspectelor de gen în acțiunile de răspuns. Va continua cooperarea strânsă cu sectoarele, grupurile de lucru și grupurile operative pentru a asigura caracterul colaborativ, precum și recunoașterea și abordarea nevoilor, capacităților și priorităților femeilor, fetelor, bărbaților și băieților — asociate rolurilor și inegalităților de gen preexistente, împreună cu impactul de gen specific al strămutării. Prin integrarea egalității de gen și promovarea abilității femeilor în acțiunile umanitare se va asigura un răspuns echitabil, care stabilește și protejează drepturile omului și libertățile fundamentale ale tuturor persoanelor.

Grupul de lucru pe dimensiunea de gen va lucra în strânsă colaborare cu liderii/-ele din sector și cu toți membrii/-ele Forumului de Coordonare pentru Refugiați (FCR), cu accent special pe:

- Îmbunătățirea colectării și analizei sistemice a datelor dezagregate pe criterii de sex și vârstă, în strânsă colaborare cu Grupul de lucru pentru managementul informațiilor (GLMI);
- Realizarea evaluărilor specifice pe dimensiunea de gen și integrarea considerentelor de gen și intersecționale în evaluările de nivel sectorial și intersectorial;
- Consolidarea capacităților organizațiilor ONU, Guvernului și OSC-urilor partenere privind aspectele de gen în acțiunile umanitare;
- Asigurarea consultărilor și aprecierilor sistematice și incluzive cu femeile, fetele, bărbații și băieții afectați, în special cu cei/cele din grupurile de risc, pentru a le putea identifica necesitățile,

prioritățile și capacitățile, care să fundamenteze acțiunile de răspuns, în strânsă colaborare cu Grupul de lucru „Responsabilitate pentru persoanele afectate” (RPA);

- Creșterea participării semnificative și leadershipul femeilor refugiate, precum și a OSC-urilor de nivel național și local, inclusiv a organizațiilor conduse de femei și celor pentru drepturile femeilor în acțiunile de răspuns la nevoile persoanelor refugiate, prin finanțare flexibilă, consolidarea capacităților și facilitarea accesului la structurile de coordonare a crizei umanitare, în colaborare cu sectoarele FCR;
- Acțiuni de sensibilizare pentru: (a) programe sensibile la dimensiunea de gen, care să fie disponibile, accesibile, receptive la nevoile tuturor, (b) servicii specifice pentru femei și fete, în special pentru prevenirea, reducerea și combaterea violenței în bază de gen (VBG), asigurarea accesului și disponibilitatea serviciilor de sănătate și drepturile sexuale și reproductive (SDSR) și (c) programe transformatoare de gen, care abordează cauzele de bază ale inegalităților de gen în contextul acțiunilor de răspuns la nevoile persoanelor refugiate;
- Sprijinirea acțiunilor de abordare a normelor de gen predominante care sporesc riscul de exploatare și abuz sexual (EAS) și împiedică raportarea cazurilor de EAS de către femei, fete, bărbați și băieți, în strânsă colaborare cu membrii/-ele grupul de lucru pentru PEAS;
- Colaborarea cu Grupul de lucru pentru romi, în vederea asigurării includerii femeilor refugiate de etnie romă, care se confruntă cu obstacole și riscuri multiple și intersectoriale, în acțiunile de răspuns la nevoile persoanelor refugiate în conformitate cu necesitățile lor;
- Consolidarea și intensificarea colaborării dintre actorii umanitari, OSC-urile locale și APL-urile pentru a optimiza localizarea acțiunilor de răspuns și pentru a crește rata de includere a persoanelor refugiate în GTF;
- Promovarea finanțării sistematice și mai flexibile pentru organizațiile locale conduse de femei și cele pentru drepturile femeilor, în vederea asigurării participării lor semnificative în cadrul acțiunilor de răspuns la nevoile persoanelor refugiate și asigurării continuității furnizării serviciilor.

NECESITĂȚI DE FINANȚARE ȘI PRIORITĂȚI

Cele mai importante deficiențe de finanțare pentru 2023 vizează finanțarea pentru coordonare, consolidarea capacităților privind aspectele de gen în acțiunea umanitară, analiza pe dimensiunea de gen și finanțarea flexibilă pentru OCF/ODF care furnizează programe de răspuns.

Membri/-e activi/-e ai/ale GTF în 2022: ACTED Moldova, Action Aid, ADRA Moldova, Fiecare contribuie pentru schimbare, BiazGul, Centrul regional pentru reabilitarea victimelor violentei în familie, Consens, Raza Încrederii, CALM, Asistență pentru Ucraina, Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare, Serviciul Bisericii Mondiale, Clear Global, Asociația pentru politică externă în Moldova, Gender-Centru Helmut Wolf, HelpAge International, Impact Initiatives, Institutum Virtutes Civilis, Interviu, OIM, Proiectul Laolalta/Moldova pentru pace, Centrul de Drept al Avocaților, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Agenția națională asistență socială, Coaliția Națională „Viața fără Violență”, Femei pentru Femei, La Strada, Motivație, Artemida, Hope4, Vivere, OHCHR Moldova, Peace Winds Japan, Plan Internațional, Platforma pentru Egalitate de Gen, ROMNI, Proiectul Hope, Crucea Roșie Franceză, 2 femei refugiate lidere din Soroca, Fundația olandeză „Roma Awareness Foundation”, „Rețeaua femeilor și fetelor rome din Republica Moldova – Moldsolidaritate”, Cancelaria de Stat, Tekedu, Ambasada SUA în Moldova, UN Women Moldova, Biroul regional UN Women, PNUD, UNFPA, UNHCR, UNICEF, Voice Amplified, OMS, Centrul de Drept al Femeilor, PAM, Intersos, PNUDDP.